

20.02.2023

FM2023/123

Hermed fremsættes følgende beslutningsforslag i henhold til § 33 i Forretningsorden for Inatsisartut:

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at arbejde for at flere personer med psykiske sygdomme og lidelser gennemfører igangsatte uddannelser. Dette skal bl.a. gøres ved at personerne gives videre mulighed for fravær og for at gennemføre uddannelsesforløbet over længere end normeret tid.

(Medlem af Inatsisartut Paneeraq Olsen, Naleraq)

Begrundelse:

I henhold til Naalakkersuisuts svar på § 37 spørgsmål nr. 201 pr. 02.11.2022¹ vedr. borgere med psykiske lidelser af 18.11.2022 til undertegnede, er der her i landet ca. 1225 borgere, der er i behandling for psykisk sygdom. Heraf er 200 unge mellem 18 og 25 år og ca. 850 over 25 år. Derudover 175 børn og unge under 18 år.

De hyppigste psykiatriske lidelser er bl.a. psykose lidelser, autisme, ADHD og ADD og angstlidelser.

Disse tal henleder opmærksomheden på, hvordan disse unge skal kunne gennemføre en uddannelse inden for normeret tid. Derudover nævnte SUGISAQ ved mødet med Familie- og Sundhedsudvalget den 24. januar 2023, at unge med psykiske sygdomme bliver smidt ud af uddannelse på grund af for høj fraværsporcet, da de flere gange under et uddannelsesforløb har stor fravær på grund af deres sygdom som gør, at de ikke kan være blandt mange mennesker når de har udbrud af deres psykiske sygdom.

¹ https://ina.gl/documents/para3637/2022/svar/201_2022_Psykisk_syge_PANERO_svar.pdf

I henhold til Selvstyrets bekendtgørelse nr. 10 af 29.11.2021¹⁾ af Inatsisartutlov om gymnasiale uddannelse § 42 kan rektor *”forlænge den gymnasiale uddannelse for elever, der på grund af faglige forhold, alvorlige sygdom eller handicaps har vanskeligt ved at følge undervisningen på normal vis.”*

Derudover fremgår det af §§54-55, et afsnit vedr. mødepligt og aktiv deltagelse. Dog fremgår det ikke, at der eksempelvis kan gives en elev med psykisk sygdom mulighed for at have et højere fraværsprocent, der kan skyldes, at man er kommet i en periode, hvor borgeren med psykisk sygdom, ikke aktivt kan deltage i en given undervisning, på grund af sin psykiske sygdom.

Af studieordning for eks. Campus Kujalleq²⁾ fremgå det. at der ved længere varende sygdom tilbydes eleven sygemeldings undervisning i det omfang det i praksis kan lade sig gøre. Ved erhvervsuddannelser³⁾ laves der lærlingekontakt i henhold til elevens behov. Men det fremgå ikke tydeligt nok, hvorledes mulighed for højere fraværsprocent for borgere med psykiske sygdom er i henhold til i et givent uddannelsesforløb, både for gymnasiale uddannelser, videregående uddannelse samt i erhvervsuddannelser.

Vi bør som samfund tilgodese vores borgere med psykiske sygdomme mulighed for at kunne gennemføre en uddannelse. Dette kan vi gøre ved hele tiden at tilpasse uddannelseskrav som også tilgodeser alle borgere med psykiske sygdomme til at klare at gennemføre et givent uddannelsesforløb.

Jo flere borgere med psykiske sygdomme får gennemført en uddannelse, vil det gavne dem selv med højere livskvalitet og glæde, samt samfundet kan benytte sig af deres kompetencer.

Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige:

Forslaget har økonomiske og administrative konsekvenser. Det er umiddelbart estimeret, at der samlet set skal bruges to AC årsværk af ca. 1.000.000 kr. Dette for at undersøge muligheder for forhøjelse

² <https://cak.gl/wp-content/uploads/2023/02/Studie-og-ordensregler-fra-2023-DK.pdf>

³ <https://lovgivning.gl/da-DK/Lov?rid=%7BAF1FC2E9-9FA1-434A-AEE7-FB0D16542AFE%7D>

Naleraq

af fraværsprocent for alle uddannelser inden for gymnasiale uddannelse og i erhvervsuddannelser samt komme med lovændringsforslag dertil.

Økonomiske og administrative konsekvenser for det private:

Forslaget forventes ikke at have økonomiske konsekvenser for erhvervsdrivende.

Økonomiske og administrative konsekvenser for det borgerne:

Det vil være en fordel for borgere med psykiske sygdomme, at uddannelseskravenes fraværsprocenter tilgodeser deres sygdomme, så de får større chance for at gennemføre deres uddannelse.